

IOWA STATE UNIVERSITY
OF SCIENCE AND TECHNOLOGY

Department of Agronomy
Crop, Soil, and Environmental Sciences
Ames, Iowa 50011-1010
3202 Agronomy Hall
Phone: 515-294-2150
FAX: 515-294-3163
E-mail: jpesek@iastate.edu

17 September 2004

Honorable Kenneth Quinn, Director
The World Food Prize Foundation
1700 Ruan Center
666 Grand Avenue
Des Moines, Iowa 50309

Dear Mr. Quinn.

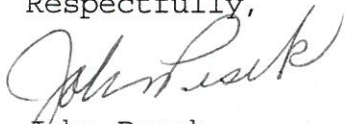
I am enclosing the duplicate of a translation of an article distributed last year at the World Food Prize International Symposium. I had sent it along with other information from that symposium to Ing. Eugenie Linkova, one of the editors of the Prague daily, SLOVO, who also edits and apparently runs POTRAVINARSKY ZPRAVODAJ, translated by me to mean "Foodstuffs Review (or News)" and other publications dealing with food. I believe it is published on a monthly basis and I just received this copy for July 2004 from her.

The translator is Kristynka Housova, her niece, and a collage age woman still working on her English skills. Presently she is working on a farm in Scotland for several months to gain English skills and a better understanding of agriculture. I agree with Mrs. Linkova that she did well, as I haltingly read and understood it quite well, but I knew the topic.

The title may be translated to "Gift of Catherine Bertini to the Hungry". The parenthetical note at the end to me says, "Iowa State University is one of the organizers of a prestigious international prize given for contributions in fields of food supply called the World Food Prize." (Like Russian, Czech has to be interpreted a bit in the translation, and the real meaning to a native speaker may convey different shades of elegance.)

I expect to attend the Symposium next month, and look forward to encountering you.

Respectfully,

John Pesek
Emeritus Professor
Enclosure

Dar hladovějícím od Catherine Bertini

EXKLUZIVNĚ OD PROFESORA JOHNA PESKA Z IOWSKÉ ZEMĚDĚLSKÉ UNIVERZITY

Klíč k ukončení hladomoru může ležet v rukách mladé dívky. Ve své levé ruce svírá hrst rýže, v pravé školní učebnice. Desetiletá zkušenost ve funkci výkonné ředitelky Světového potravinového programu jen posílila mé přesvědčení, že solidní vzdělání a správná výživa pro všechny dívky odemkne bránu, která v hladu a bídě drží celé rodiny, říká Američanka Catherine Bertini, čerstvá nositelka světové ceny za potravinový program. „Na svých cestách do některých nejchudších zemí světa jsem potkala dívky s nízkým nebo vůbec žádným vzděláním, které ro- a ještě před dosažením osmnáctého ro- li manželky plnily od svých jedenácti let ku zivota porodily sedm, mnohdy i více dětí. Ovšem ty, které chodily do školy, vstupovaly do svažku manželského později a měly také mnohem méně dětí, přičemž i doba mezi jednotlivými těhotenstvími byla u nich delší. UNICEF uvádí, že potomci narození matkám bez vzdělání, umírají před dovršením jednoho roku života dvakrát tak často, než děti matek, které školu navštěvovaly. Vzdělané matky také více podporují rodinný příjem, lépe hospodarí s jidlem a posílají své dcery do školy, takže užitek vzdělávání je znásobován každou novou generací,“ svěřuje se s poznatký Catherine Bertini. Uvedla také, že vzdělání, informované ženy dělají kvalitnější rozhodnutí. Od roku 1970 do 1995 klesla míra dětské podvýživy o 44 %. Institut pro mezinárodní potravinový výzkum usuzuje, že toto podstatné zlepšení v oblasti zdraví dětí na celém světě lze přisoudit k nártu vzdělanosti u žen.

Přesto pořád platí ono velmi varovné číslo, že totiž na celém světě dnes není na základní školu zapláno 100 milionů dětí. Dvě třetiny z nich jsou dívky. Právě ty mají ale větší tendence školou opustit dříve než ukončí čtyřletou základní docházku. Polovina všech žen v rozvojových zemích neumí číst

zejména pak u dívek tak zřejmý, proč tedy více rodičů nepí na školní docházce svých dětí? Kládla sama sobě otázku Catherine. Hlavní důvod je podle ní hlad. Pokud rodina hladovějí, sháně ní jídla je jedinou důležitou záležitostí. Na těch nejobožešších místech zeměkoule, kde je chudoba enormní se honba za potravou stává především pro mabá za zaměstnáním na plný úvazek. Lé děti zaměstnáním na plný úvazek.

„Agentura, pro kterou jsem pracovala, nabízela jídlo jakožto pobídku k docházení do školy, ale také jako ujištění, že se dětem dostává taková výživa, která jim zabezpečí zdravý růst, v průběhu posledních čtyřiceti let. Minulý rok zajistil Světový potravinový program jídlo 15,6 milionům dětí v 64 zemích světa, v roce 1999 to bylo 12 milionů,“ konstatuje Bertini. Bylo třeba srovnat rozdíly v počtu školu navštěvujících dívek a chlapců. Program proto začal v osmdesátých letech minulého století nabízet dávky přidělované do konkrétních domovů. Rodiny dostávají základní potraviny, jako je například sáček rýže, či konzerva oleje, výměnou záposílání dcer do škol.

Jedním z nejnalhovějších příkladů takového výměny jídla za školu docházku dívek jsem zaznamenala v Pákistánu. Chudé rodiny jsou zde v podstatě lákány posílat své syny do tradičních škol, kde je chlapcům poskytováno malé kapesné. Výrazným konkrétním důvodem jsou potom menší výdaje na všečující státní školy. Jejich docházka stojí rodiče výdaje za učebnice a školní poplatky, nehlídě na ztrátu pracovní síly v domácnosti. Vzdělávání chlapců je tu tedy jednoznačně upřednostňováne,“ upozorňuje Bertini.

Od roku 1994 je Světovým potravinovým programem dodávána čtyřlitrnová konzerva stolního oleje každé rodině, jejichž dcery navštěvovaly školu alespoň dvacet dní v měsíci. Jestliže je

nos, než podpora chlapecké školní docházky tradičními školami, nebo dvou týdnem mzda otců. „Tato nabídka byla takovým lákadlem, že rodiče z vesnic ve vzdálených kmenových oblastech přesvědčili hlavní představitele vesnic, aby nechali zbudovat doplnkové školy. V minulém roce téměř 165 000 pákistánských dívek hrdě odnášelo konzervu oleje na vaření pro své rodiny. V oblasti u severozápadní hranice země vzrostl během prvních čtyř let trvání tohoto programu počet zapsaných dívek do škol o 247 %,“ raduje se z tohoto úspěchu Bertini.

„Za dosažení takových úspěchů můž- že Světový potravinový program poděkovat zejména obrovské podpoře vlády spojených států. Naneštěstí je tato podpora do budoucna ohrožena. Z rozpočtu pro rok 2003 a 2004 by měla být přidělena pouhá jedna čtvrtina z 124 milionů dolarů, které tento program obdržel v roce 2001. Tak nízká podpora by zredukovala počet dětí zapojených do Světového potravinového programu o více než 1 milion ve stovmánslely 2001–2002,“ apeluje na Američany a jejich možnou podporu potravinové pomoci zaostrátním zemím Bertini.

Následkem snížení dotací by bylo zničení nadějí a snů dětí, které na tento program spoléhají a díky němuž mohou zatím pokračovat ve školní docházce. Jen několik málo z nich by kdy mohlo doufat ve svůj návrat do školy, pokud by kvůli tomuto kroku vlády musely své vzdělávání ukončit. Možnost nechat vyrůst generaci dětí, které nepoznají hlad by byla promarněna.

Extremistické organizace si již před mnoha lety uvědomily jak snadnou oběť pro ně mohou být lidé žijící v komunitách. Kde vládne hlad, chudoba a ignorance, jak lehce se hladovějící a zubožený člověk nechá ovlivnit. Lze proti tomu bojovat – potravinami a vzděláním,“ popisuje snahu účinně pomáhat dal nositel-

Hlavy států z celého světa se zavázaly snížit počet hladovějících lidí ze současných 800 milionů na polovinu a do roku 2015 dosáhnout zbudování univerzálního základního školského systému. Já trvám na tom, že pro dosažení tohoto cílu musíme ze všech sil podporovat vzdělávání dívek, což lze uskuteč-

nit pouze pod podmínkou, že program naturálních odměn za dodržování školní docházky bude fungovat,“ uzavírá Bertini. *Preklad: K. Housová (Iowaska zemědělská univerzita je jedním z organizátorů udělení prestižních světových cen za úspěchy v oblasti potravinářství s označením World Food Prize)*